

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking)

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตเป็นลักษณะหนึ่งของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking) ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจเรื่องการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต จึงจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงการเฝ้าติดตามและข่มขู่เสียก่อน จากนั้นจะกล่าวถึงคำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ผลกระทบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตที่มีต่อเหยื่อ ความแตกต่างระหว่างการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ และข้อสังเกตเรื่องการข่มขู่ผ่านทางอีเมลกับสแปมเมล (Spam Mail)

2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่

ในหัวข้อนี้จะศึกษาถึงความหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking) ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ และผลกระทบต่อเหยื่อ

2.1.1 ความหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking)

การเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking)¹ หมายถึง การกระทำการต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายซึ่งได้กระทำขึ้นประกอบกัน โดยรู้ โดยมุ่งประสงค์ โดยจงใจ ที่จะติดตาม ครอบงำ ทำให้ตื่นตกใจกลัว ทำการติดต่อไม่ว่าโดยทางใดโดยไม่ได้รับความยินยอมหรืออีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการ โดยได้กระทำเหล่านั้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งและมีเจตนาที่จะขู่ขู่ขู่ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยนัยต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งทำให้บุคคลนั้นเกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของบุคคลนั้นเองหรือของสมาชิกในครอบครัวของบุคคลนั้น

¹ วิจิตรา เลิศศิริบุญกิจ, “ความผิดฐานเฝ้าติดตามและข่มขู่,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), น. 9.

2.1.2 ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่

ลักษณะของผู้กระทำการเฝ้าติดตามและข่มขู่นั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล แต่เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของผู้กระทำ จึงได้มีการศึกษาหาเกณฑ์มาแบ่งแยกลักษณะของผู้กระทำ ซึ่ง Dr. Paul E. Mullen ศาสตราจารย์ด้านนิติจิตเวชศาสตร์ ได้แบ่งลักษณะของผู้กระทำการเฝ้าติดตามและข่มขู่ไว้ดังนี้²

1. ผู้เฝ้าติดตามที่เคยถูกปฏิเสธมาก่อน (Rejected Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักเป็นบุคคลที่รู้จักกับเหยื่ออยู่ก่อนแล้ว โดยมีความสัมพันธ์กับเหยื่อในลักษณะเป็นคนรัก หรือกำลังหลงรักเหยื่ออยู่ และโดนเหยื่อตัดสัมพันธ์ หรือมีเหตุบังชี้ว่ากำลังจะถูกตัดความสัมพันธ์ ผู้กระทำผิดประเภทนี้จะเป็นพวกหลงตัวเอง และจะรู้สึกขายหน้า หรือเสียเกียรติเมื่อถูกปฏิเสธ หรือตัดความสัมพันธ์ จุดประสงค์ของการคุกคามและข่มขู่อาจมีหลายอย่าง หรืออาจขัดแย้งกันเองก็ได้ กล่าวคือ อาจกระทำลงไปเพราะต้องการคืนดี แต่บางทีก็ทำไปเพราะต้องการแก้แค้นที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความรู้สึกสูญเสียของผู้กระทำนั้นมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกผิดหวัง ไม่พอใจ โกรธ อิจฉา อาฆาต หรือโศกเศร้าจากความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไป ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักจะทำอันตรายหรือขู่กรรโชกเหยื่อ ซึ่งสาเหตุของการกระทำอาจมาจากความอิจฉาที่เห็นเหยื่อของตนสร้างความสัมพันธ์และมีความสุขกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ตน

2. ผู้เฝ้าติดตามที่ต้องการแก้แค้น (Resentful Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้เป็นบุคคลที่มุ่งแก้แค้นผู้ที่ทำให้ตนพ่ายแพ้หรือชุนเคือง ดังนั้นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจึงอาจเป็นคนที่รู้จักกับผู้กระทำมาก่อนหรือไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลยก็ได้ พฤติกรรมส่วนใหญ่ของผู้กระทำมักจะอยู่ในรูปแบบของการทำให้เหยื่อตกใจกลัว กังวลใจ ทุกข์ทน ไม่มีความสุข ผู้กระทำจะมองว่าเหยื่อของตนเป็นคนเดียวกันกับคนที่คอยกดขี่ ข่มเหง หรือทำให้ตนขายหน้าในอดีต และมองว่าการกระทำของตนต่อเหยื่อนั้นเป็นการตอบโต้ผู้ที่กดขี่ข่มเหงตน ในบางกรณีเหยื่ออาจเป็นบุคคลที่ผู้กระทำเชื่ออย่างหนักแน่นว่าเป็นบุคคลที่คดโกง หลอกลวง หรือกระทำทารุณต่อผู้กระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำประเภทนี้มักเป็นบุคคลที่มักจะหมกมุ่น หรืออดทนอดกลั้นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเวลานาน ๆ

² Sexual Harassment Support (SHS), "Types of Stalkers and Stalking Patterns," <<http://www.sexualharassmentsupport.org/TypesofStalkers.html>>

ผู้กระทำผิดประเภทนี้นั้นน้อยครั้งที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของเหยื่อ แต่มักใช้วิธีพูดจาข่มขู่ถากถาง ร้องทุกข์กล่าวโทษเหยื่อ ทำลายทรัพย์สิน ขโมยหรือฆ่าสัตว์เลี้ยงของเหยื่อ หรืออาจใช้วิธีเขียนจดหมาย หรือส่งข้อความให้เหยื่อโดยวางไว้ตามยานพาหนะหรือที่พักอาศัยของเหยื่อ บุกรุกที่อยู่อาศัย หรือเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของเหยื่อตลอดเวลา

3. ผู้เฝ้าติดตามในลักษณะของผู้ล่า (Predatory Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้จะเตรียมการและวางแผนอย่างดีที่จะทำร้ายจิตใจหรือล่วงละเมิดทางเพศต่อเหยื่อ การกระทำจะมาจากความปรารถนาและความใคร่ในทางเพศโดยเฉพาะและมุ่งหวังที่จะมีอำนาจเหนือเหยื่อ ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักเป็นพวกที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน มีทักษะในการเข้าถึงคนต่ำ และมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป

ในการเฝ้าติดตามนั้นผู้กระทำจะไม่เผยตนหรือติดต่อกับเหยื่อโดยตรง ผู้กระทำจะใช้วิธีที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ใช้กล้องวิดีโอวงจรปิดในการเฝ้าดู หรือคอยติดตามอยู่ห่าง ๆ ไม่ให้เหยื่อรู้ตัว ใช้โทรศัพท์หาเหยื่อแล้วใช้คำพูดที่หยาบโลน ลามก หรืออาจใช้วิธีทางไสยศาสตร์เหยื่อของผู้กระทำประเภทนี้เป็นได้ทั้งผู้ที่รู้จักกับผู้กระทำอยู่แล้ว หรือไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็ได้

4. ผู้เฝ้าติดตามที่หลงผิด (Intimacy Seeker) ผู้กระทำประเภทนี้มีความเชื่อว่าเหยื่อนั้นเป็นคู่ชีวิตหรือคู่แท้ของตน หรือเกิดมาคู่กัน ผู้กระทำมักเชื่ออย่างผิด ๆ ว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อนั้นหลงรักตน และมักจะแปลท่าทีหรือการกระทำของเหยื่อในลักษณะที่เข้าข้างตนเองแม้ว่าการตอบสนองของเหยื่อจะเป็นไปในทางลบก็ตาม ผู้กระทำมักใช้วิธีเขียนจดหมาย ส่งของขวัญ หรือโทรศัพท์หาเหยื่อ นอกจากนี้ผู้กระทำยังเชื่อว่าเหยื่อรู้สึกที่ตนดีดเหนือคุณความรักของผู้กระทำ เพราะผู้กระทำลงทุนไปมากกับการเฝ้าติดตามเหยื่อ และยากมากที่จะเปลี่ยนความคิดของผู้กระทำ ผู้กระทำจะรู้สึกว่าตนมีความผูกพันต่อเหยื่อเป็นพิเศษ ดังนั้นถ้าผู้กระทำถูกปฏิเสธจากเหยื่อ ท่าทีของผู้กระทำจะเปลี่ยนไปเป็นการข่มขู่ หรือทำอันตรายต่อเหยื่อแทน

5. ผู้เฝ้าติดตามที่ปฏิเสธความเป็นจริง (Incompetent Suitor) ผู้กระทำประเภทนี้จะหลงใหลใฝ่ฝันอยู่ในจินตนาการของตนที่มีต่อเหยื่อ และเชื่อว่าเหยื่อเป็นคู่แท้ของตน โดยที่ในความเป็นจริงแล้วไม่เคยมีปฏิสัมพันธ์กับเหยื่อมาก่อนเลย ผู้กระทำประเภทนี้จะเป็นพวกหลงตัวเอง และไม่สนใจถึงความรู้สึกของเหยื่อเลย ผู้กระทำเชื่อว่าใคร ๆ ต่างก็หลงใหลตนทั้งนั้น พฤติกรรมของผู้กระทำได้แก่ การนัดเหยื่อให้มาพบตนซ้ำแล้วซ้ำเล่า โทรศัพท์หาเหยื่อบ่อยครั้งแม้จะถูกปฏิเสธก็ตาม ผู้กระทำจะพยายามสร้างความสนิทสนมกับเหยื่อโดยการสัมผัสเหยื่ออย่างไรก็ดี การพยายามแตะเนื้อต้องตัวเหยื่อนั้นจะไม่ถึงขั้นร้ายแรงหรือเป็นอันตรายต่อเหยื่อ

ผู้กระทำประเภตินี้มักมีประวัติในการเฝ้าติดตามคนมาจำนวนไม่น้อย และมีแนวโน้มว่าจะกระทำต่อไปเรื่อย ๆ

6. ผู้เฝ้าติดตามที่หลงตัวเอง (Erotomaniac and Morbidly Infatuated) ผู้กระทำประเภตินี้เชื่อว่าเหยื่อหลงรักตนแม้ว่าในความเป็นจริงเหยื่อจะไม่ได้ทำอะไรเลยหรือตอบสนองในทางตรงกันข้ามก็ตาม ผู้กระทำจะแปลความสิ่งที่เหยื่อพูดหรือกระทำในลักษณะที่เข้าข้างตนเอง และเชื่อว่าสิ่งที่ตนคิดหรือวาดหวังไว้จะเป็นจริงสักวันในอนาคต ผู้กระทำมักจะเลือกเหยื่อที่มีสถานะทางสังคมสูงกว่าตน หรือเลือกคนที่มีชื่อเสียง จากนั้นก็จะพยายามเข้าหา และพูดคุยกับเหยื่อ ผู้กระทำจะไม่กลัวต่อมาตรการทางกฎหมายใด ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ นั้นแม้จะหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลผู้กระทำ แต่ก็มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่

1. ผู้กระทำ (Stalker) มักส่งสิ่งของไปให้ผู้ที่ถูกเป็นเหยื่ออย่างสม่ำเสมอ และซ้ำ ๆ โดยสิ่งของที่ส่งให้ นั้นอาจจะเป็นสิ่งของที่ไม่ต้องการ³ อย่างเช่น ของขวัญ ดอกไม้ ขนมหวาน จดหมายสารภาพรัก หรือในบางกรณีก็จะส่งสิ่งของที่ทำให้เหยื่อหวาดกลัว หรือรังเกียจ และเมื่อเหยื่อปฏิเสธสิ่งของดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการทิ้งหรือส่งคืน ผู้กระทำก็จะคุกคามโดยการส่งของให้มากขึ้นหรือเพิ่มความถี่ของการคุกคามเพิ่มขึ้น⁴

2. ผู้กระทำจะสร้างความเสียหายหรือขู่ว่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของเหยื่อ ครอบครัวของเหยื่อ หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ

3. ผู้กระทำพยายามสร้างหรือสานต่อความสัมพันธ์กับเหยื่อ โดยที่เหยื่อไม่ต้องการ

4. ผู้กระทำจะใช้วิธีคอยติดตามเหยื่อไปทุก ๆ ที่ เช่น คอยวนเวียนอยู่แถวที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานที่ที่เหยื่อไปบ่อยครั้ง หรือเดินตามห่าง ๆ แต่อยู่ในลักษณะที่เหยื่อรู้ตัว เพื่อให้เหยื่อเกิดความรู้สึกรำคาญ หรือหวาดกลัว

5. ผู้กระทำใช้วิธีทำลายชื่อเสียงของเหยื่อ เช่น ให้อัปเดต หรือใส่ร้ายเหยื่อต่อบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นรู้สึกเกลียดชังเหยื่อ หรือทำให้เหยื่อต้องปลีกตัวออกจากสังคมที่มีอยู่

³ National Institute of Justice, "Stalking,"

<<http://www.ojp.usdoj.gov/nij/topics/crime/stalking/welcome.htm>>

⁴ Stalking Resource Center, "Stalking Behavior Patterns and Cycles,"

<<http://www.utc.edu/Outreach/TransformationProject/stalkingbehaviors.php>>

6. ผู้กระทำจะเข้าหาและติดต่อกับบุคคลใกล้ชิดของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ เช่น ครอบครัวของเหยื่อ ญาติ เพื่อนข้างบ้าน เพื่อนสนิท ผู้ร่วมงาน เพื่อรวบรวมข้อมูลของเหยื่อ หรืออาจใช้วิธีค้นหาข้อมูลของเหยื่อที่ได้มีการเก็บบันทึกไว้ในที่ต่าง ๆ หรือตามถังขยะ และในบางกรณีอาจว่าจ้างนักสืบเอกชนคอยตามสืบและเก็บข้อมูลของเหยื่อ รวมถึงการถ่ายภาพและบันทึกเทป

7. ผู้กระทำใช้วิธีโทรศัพท์ถึงเหยื่อบ่อยครั้ง อย่างสม่ำเสมอ

8. ผู้กระทำใช้วิธีบงการเหยื่อโดยการข่มขู่ว่าจะใช้มาตรการทางกฎหมายกับเหยื่อ หรือขู่ว่าจะฆ่าตัวตายต่อหน้าเหยื่อเพื่อที่จะสั่งให้เหยื่อทำในสิ่งที่ตนต้องการ

9. ผู้กระทำได้กระทำการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ นั้นมักเป็นการกระทำหลายอย่างซ้ำ ๆ กันอย่างต่อเนื่อง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอาจเป็นระยะเวลาสั้น ๆ หรือยาวนานเป็นปี ๆ ก็ได้ แต่สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ผู้กระทำจะกระทำต่อบุคคลที่ตนได้เลือกมาเป็นเหยื่อเท่านั้น ผู้กระทำจะไม่เฝ้าติดตามและข่มขู่หลาย ๆ บุคคลในเวลาเดียวกัน⁵

นอกจากนี้ การเฝ้าติดตามและข่มขู่อาจจะค่อย ๆ เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเริ่มแรกอาจก่อให้เกิดเพียงความเดือดร้อนรำคาญแก่เหยื่อเท่านั้น และเพิ่มมากขึ้นจนทำให้เหยื่อรู้สึกหวาดกลัวในเวลาต่อมา จนถึงระดับที่เป็นอันตรายต่อทรัพย์สิน ชีวิตของเหยื่อหรือครอบครัวของเหยื่อในท้ายที่สุด

2.1.3 ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

บุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อของการเฝ้าติดตามและข่มขู่แบ่งออกได้ดังนี้ คือ⁶

1. บุคคลผู้มีชื่อเสียง

บุคคลผู้มีชื่อเสียงเป็นเป้าหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ได้ง่าย เนื่องจากบุคคลผู้มีชื่อเสียงนั้นมีลักษณะดึงดูดใจและมีเสน่ห์มากกว่าคนทั่วไป และการค้นหาข้อมูลของบุคคลเหล่านี้ก็ทำได้ค่อนข้างง่าย

2. บุคคลธรรมดาทั่วไป

บุคคลธรรมดาทั่วไปอาจตกเป็นเหยื่อได้โดยง่าย กล่าวคือ เป็นเป้าหมายในการเฝ้าติดตามและข่มขู่จากเพื่อน ผู้ร่วมงาน อดีตคนรัก หรือแม้แต่คนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมา

⁵ วิจิตรา เลิศศิริภักดิ์, อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ 1, น. 14.

⁶ เพิ่งอ้าง, น. 13-14.

ก่อน⁷ จากการศึกษา⁸ส่วนใหญ่พบว่าเหยื่อโดยส่วนมากเป็นผู้หญิง และผู้กระทำผิดมักเป็นผู้ชายที่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์หรือกลับมาสานต่อความสัมพันธ์กับเหยื่ออีกครั้ง

2.1.4 ผลกระทบต่อเหยื่อ⁹

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะรู้สึกอับอายขายหน้า ความมั่นใจในตัวเองลดลง ตกใจง่าย รู้สึกสับสน วิดกกังวล รู้สึกผิด เศร้าสลดหดหู่ ปลีกหรือแยกตัวออกจากสังคม ความสนใจต่อกิจกรรมอื่นลดลง ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ความไวเนื้อเชื้อใจในผู้อื่นลดลง ผันร่ายบ่อยครั้ง สมาธิลดลง น้ำหนักตัวไม่คงที่ ปวดศีรษะ บางครั้งหัวใจเต้นแรงหรือเหงื่อออกมากผิดปกติ

2.2. คำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

คำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ได้มีการให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย แต่ก็มีกรให้คำจำกัดความโดยผู้ที่สนใจและศึกษาโดยทั่วไปดังนี้

ในพจนานุกรมแบล็กลอร์ (Black's Law Dictionary) ได้ให้ความหมายของคำว่า Cyberstalking ไว้ว่า หมายถึง การข่มขู่ คุกคาม หรือรบกวนบุคคลอื่นโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) จำนวนหนึ่งส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเจตนาจะทำให้ผู้รับเกิดความกลัวว่าจะเกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย อันตราย หรือความเสียหายแก่ผู้รับหรือคนในครอบครัวหรือคนในบ้านของผู้รับ¹⁰

⁷ Sexual Harassment Support (SHS), "Who Becomes a Stalker,"
<<http://www.sexualharassmentsupport.org/TypesofStalkers.html>>

⁸ J. Reid Meloy, The Psychology of Stalking, (Academic Press Limited, 1998) P. 135-136

⁹ Kim S., "The Health Effects of Stalking on Victims,"
<<http://www.safe4all.org/essays/stalking>>

¹⁰ รักษ์ษิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, "การคุกคามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking)," บทบัญญัติ, เล่มที่ 63 ตอน 2, น. 54 (มิถุนายน 2550).

นาย Robert D' Ovidio และ นาย James • Doyle ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ได้ให้คำจำกัดความคำว่า Cyberstalking ไว้ว่า หมายถึง การกระทำซ้ำ ๆ กันในการใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล หรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่จะก่อกรวน ทำให้หวาดกลัว ขู่มขู่ บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ หรือกลุ่มบุคคลบางกลุ่มโดยเฉพาะ¹¹

นาย Trudy M. Gregorie (Director of Training National Center for Victims of Crime) ได้ให้ความเห็นว่า¹² Cyberstalking นั้น ถูกใช้เชื่อมโยงกับการกระทำที่ใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล หรือใช้เทคโนโลยีของการสื่อสารทางไกลในการคุกคามหรือติดตามบุคคลอื่น

Bocij ได้ให้คำจำกัดความของ Cyberstalking ไว้ดังนี้คือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ใช้ข้อมูลหรือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารในการคุกคามบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยการข่มขู่ ไล่ความ หรือทำลายข้อมูลหรืออุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ ดักจับข้อมูล¹³

จากคำจำกัดความทั้งหมดข้างต้นผู้เขียนมีความเห็นว่า การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) นั้นหมายถึง การกระทำอันเป็นการข่มขู่ รั้งความ ก่อกรวน บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งอาจเป็นระยะเวลาสั้น ๆ หรือยาวนานเป็นปี หรือหลายปีก็ได้ โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) หรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการข่มขู่ รั้งความ ก่อกรวน และผู้กระทำที่เรียกกันว่า Cyberstalker นั้นมีจุดประสงค์ในการกระทำเพื่อข่มขู่ รั้งความ ให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของตนเกิดความรู้สึกหวาดกลัว

¹¹ James Doyle and Robert D' Ovidio, "A Study on Cyberstalking : understanding investigative herdles," FBI Law Enforcement Bullentin (March 2003) <http://findarticles.com/p/articles/mi_m2194/is_3_72/ai_99696472/pg_1?tag=artBody;co11>

¹² Trudy M. Gregorie, "Cyberstalking: Dangers on the information Superhighway," <www.ncvc.org/src/main.aspx?dbName=DocumentViewer&DocumentID=33858>

¹³ Paul Bocij, "Victims of Cyberstalking: An Exploratory Study of Harassment Perpetrated via the Internet," <http://www.firstmonday.org/issues/issue8_10/bocij/index.html>

ตระหนัก ตกใจ ว่าอาจมีอันตรายเกิดขึ้นต่อร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สินของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวของตน

2.3 ลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ได้จำกัดความของการข่มขู่อยู่ที่การทำให้กลัว หรือทำให้เสียขวัญตามความหมายโดยตรงของการข่มขู่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการรบกวน รั้งความ ทำให้รู้สึกอับอายอีกด้วย ดังนั้นลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตจึงค่อนข้างหลากหลายต่างกันไปตามผู้กระทำ ได้แก่¹⁴

1. ทำการข่มขู่โดยการส่งข้อความข่มขู่ถึงเหยื่อเพื่อให้เหยื่อเกิดความรู้สึกหวาดกลัว รู้สึกเสียขวัญ เช่น ขู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย ของเหยื่อ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ หรือทำลายก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของเหยื่อหรือบุคคลใกล้ชิดกับเหยื่อ และในบางกรณี จะทำการรั้งความโดยการส่งข้อความหยาบคาย หรือภาพลามกอนาจารไปให้เหยื่อ

การข่มขู่ในลักษณะและรูปแบบข้างต้นผู้กระทำ (Cyberstalker) ผู้กระทำอาจใช้ อีเมล (E-mail) ห้องสนทนา (Chat¹⁵ rooms) หรือข้อความส่วนตัว¹⁶ (personal message หรือ private message) เป็นเครื่องมือในการกระทำ

¹⁴ รัชชชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, *อ้วงแล้ว เชิงอรรถที่ 10*, น. 58-66.

¹⁵ Chat คือ การติดต่อสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตหรือบริการออนไลน์รูปแบบหนึ่ง ไม่เหมือนกับอีเมลที่เวลาส่งหรือรับจะต้องรอการตอบกลับเสียก่อน แต่รูปแบบการแชทจะมีการโต้ตอบกันไปมาระหว่างคนหลาย ๆ คน หากคนหนึ่งบ่นข้อความลงไปก็จะปรากฏให้คนอื่น ๆ เห็นบนจอภาพในขณะนั้นได้ทันทีเลย

¹⁶ personal message หรือ private message (เรียกอย่างย่อว่า PM) มีลักษณะคล้ายกับอีเมลคือ เป็นการส่งข้อความส่วนตัวจากสมาชิกในเว็บบอร์ดหรือเว็บไซต์คนหนึ่งไปยังสมาชิกอีกคนหนึ่ง แต่มีลักษณะที่แตกต่างกับอีเมลคือ นอกจากข้อความและนามแฝงของสมาชิกที่ส่งแล้ว ชื่ออีเมลหรือ IP Address ของผู้ส่งจะไม่ปรากฏให้ผู้รับได้เห็น

การข่มขู่ผ่านทางอีเมล (E-mail) นั้นผู้กระทำ (Cyberstalker) อาจส่งข้อความข่มขู่ว่าจะทำร้ายร่างกายเหยื่อ หรือบิดามารดาของเหยื่อ หรือส่งภาพลามก อนาจาร หรือไฟล์เสียงที่มีลักษณะข่มขู่ไปกับอีเมลที่ส่งให้เหยื่อ

การข่มขู่ผ่านทางห้องสนทนา (Chat rooms) ผู้ที่ทำการข่มขู่ในรูปแบบนี้จะใช้วิธีส่งข้อความโต้ตอบถึงเหยื่อโดยทันที ซึ่งอาจเป็นข้อความที่เป็นการข่มขู่ หรือหยาบคายให้กับผู้รับ ซึ่งเป็นเหยื่อเพื่อให้เหยื่อเกิดความเครียดหรือหวาดกลัว

2. การกระทำอันเป็นการจูงใจให้ผู้อื่นกระทำการรังควาน ข่มขู่ หรือกระทำการอันละเมิดกฎหมายต่อเหยื่อ หรือทำให้เหยื่อเกิดความรู้สึกอับอาย¹⁷ เช่น สร้างเรื่องราวที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อนในสังคม อย่างเรื่องการเมือง ศาสนา ความชอบที่อยู่ในกระแสหรือการติดตามของผู้คนลงในเว็บบอร์ด เว็บไซต์หรือสมุดเยี่ยมที่ผู้เล่นอินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ผู้ที่อ่านเรื่องดังกล่าวเกิดความรู้สึกเกลียดชังและกระทำการข่มขู่เหยื่อ

การข่มขู่ในลักษณะและรูปแบบดังกล่าวผู้กระทำ (Cyberstalker) จะใช้กลุ่มข่าวบนอินเทอร์เน็ต (Newsgroup)¹⁸ เว็บไซต์ (Web site) หรือสมุดเยี่ยม¹⁹ (Guest books) เป็นเครื่องมือในการกระทำ

การกระทำผ่านทางเว็บไซต์ (Web site) นั้นผู้กระทำอาจสร้างโฮมเพจขึ้นเอง แล้วลงข้อมูล รูปภาพ ไฟล์เสียง ไฟล์วิดีโอ ฯลฯ ลงไปตามที่ตนต้องการ ตัวอย่างเช่น สร้างเว็บไซต์ขึ้นมา แล้วลงรูปภาพ ข้อมูลส่วนตัว พร้อมกับที่อยู่อาศัย เบอร์โทรศัพท์ของเหยื่อ แล้วลงประกาศโฆษณาผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าวว่ายินดีให้บริการทางเพศ หรือ ลงข้อมูลส่วนตัวของเหยื่อแบบทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา หรือลงภาพตัดต่อโดยที่เหยื่อไม่ประสงค์ให้ใครทราบ และก่อให้เกิดความหวาดระแวงกับเหยื่อว่ามีผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่อยู่ตลอด

¹⁷ รัชนีชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อานาจ เนตยสุภา, *อ้างแล้ว เริงอรรถที่ 10*, น. 63-64.

¹⁸ กลุ่มข่าวบนอินเทอร์เน็ต (Newsgroup) หมายถึง พื้นที่ที่จัดไว้เพื่อให้ผู้ใช้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่มีความสนใจร่วมกัน

¹⁹ สมุดเยี่ยม (Guest books) คือระบบแอฟพลิเคชันบนเว็บที่อนุญาตให้ผู้ใช้โพสต์หรือฝากข้อความไปยังเจ้าของเว็บหรือผู้ดูแลระบบ มักเป็นคำแนะนำ ข้อคิดเห็น หรือคำติชมเกี่ยวกับการจัดทำเว็บนั้น ๆ หรือข้อความส่วนตัวที่ต้องการฝากให้เจ้าของมาอ่าน ซึ่งผู้เยี่ยมชมคนอื่นก็สามารถเข้ามาอ่านเนื้อหาเหล่านั้นได้

3. ลงข้อความอันเป็นเท็จในลักษณะที่สามารถทำให้เหยื่อหลงเชื่ออย่างสนิทใจเพื่อให้เหยื่อตกใจ หรือเสียขวัญ เช่น รายงานข่าวด่วนผ่านทางเว็บบอร์ด (Webboard) ชื่อดังที่เหยื่อมักเข้าไปใช้บริการเสมอ ๆ ว่ามีชายผู้หนึ่งประสบอุบัติเหตุอย่างร้ายแรง โดยระบุชื่อชายคนนั้นเอาไว้ด้วย ซึ่งชายคนดังกล่าวคือสามีของเหยื่อเพื่อให้เหยื่อตระหนก ตกใจ

2.4 ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงก็ได้ และจากการศึกษา²⁰ พบว่า ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อมากกว่าผู้ชาย และผู้หญิงที่เล่นอินเทอร์เน็ตโดยแสดงตนว่าเป็นผู้หญิงก็มีโอกาสถูกข่มขู่ได้มากกว่าผู้หญิงที่ไม่ได้แสดงตน และผู้ที่เริ่มเล่นอินเทอร์เน็ตตกเป็นเหยื่อได้ง่ายกว่าผู้ที่เล่นอินเทอร์เน็ตมานานแล้ว

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาจเป็นบุคคลที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่พิเศษ อย่างเช่น เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีความแตกต่างจากผู้อื่นทางด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ หรือศาสนา เป็นบุคคลในกลุ่มรักร่วมเพศ หรือบุคคลที่เป็นโรคมะเร็งหรือผู้ป่วยหนัก หรือเป็นบุคคลที่ถูกรับมาเลี้ยง และในบางกรณีอาจเป็นนักการเมืองหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ²¹

ในปีพ.ศ. 2550 “WHOA”²² ได้จัดทำแบบสอบถาม²³ คนจำนวน 249 คน เกี่ยวกับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตในสหรัฐอเมริกา ได้สถิติออกมาดังนี้ คือ เหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงถึง 61% และช่วงอายุของคนที่เป็นเหยื่อมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็น 29% รองลงมาคือช่วงอายุ 18 – 30 ปี คิดเป็น 28% ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตกเป็นเหยื่อมากที่สุดคือ คอเคเซียน 66% รองลงมาคือ เอเชีย 5% ละตินอเมริกา 4% และเหยื่อที่รู้จักกับผู้กระทำการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตอยู่ก่อนแล้วมีจำนวนถึง 56% โดยส่วนใหญ่จะเคยมีความสัมพันธ์กันมาก่อน หรือเคยสนทนากันผ่านทางห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต หรือเป็นเพื่อนกัน

²⁰ WiredSafety, “Victim Profile,”

< http://www.wiredsafety.org/cyberstalking_harassment/victim.html>

²¹ WiredSafety, “Cyberstalking Study,” <<http://www.wiredsafety.org>>

²² WHOA - A volunteer organization to fight online harassment through education of the public, law enforcement personnel, and empowerment of victims.

²³ “WHOA (WWW.HALTABUSE.ORG) 2007 Cyberstalking Statistics,” <<http://www.haltabuse.org/resources/stats/index.shtml>>

จากแบบสอบถามข้างต้นพบว่าการริ่ความเริ่มต้นด้วยอีเมล 57%, กระดานสนทนา 30%, ผ่านโปรแกรม Instant Messenger (IM) 11%, เว็บไซต์ 6%, ผ่านทางการสนทนาบน อินเทอร์เน็ตแบบแชท (chat) 5%, เว็บไซต์ส่วนตัวที่เรียกว่า My Space 4% เป็นต้น

2.5 ผลกระทบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตที่มีต่อเหยื่อ

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ว่าจะเป็นการข่มขู่ผ่านทางอีเมล หรือข่มขู่โดยใช้ อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือก็ล้วนส่งผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อ ร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของเหยื่อก็ตาม ผลกระทบที่มีต่อเหยื่อได้แก่

1. ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ เช่น ได้รับอีเมลข่มขู่จำนวนมาก แม้ว่าเหยื่อจะสามารถลบอีเมลนั้นได้ แต่การที่ต้องคอยลบอีเมลดังกล่าวอยู่บ่อยครั้ง ย่อมทำให้ เหยื่อรู้สึกเสียเวลา และหงุดหงิดอารมณ์เสียได้

2. ก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ กล่าวคือ การได้รับอีเมลข่มขู่ซ้ำแล้วซ้ำ เล่าจากบุคคลที่ตนไม่รู้จักว่าจะทำร้ายตน ย่อมทำให้เหยื่อเกิดความหวาดกลัวอาจจะมีการทำร้าย เหยื่อตามที่มีการขู่

เช่น ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นาย Gary Dellapenta วัย 58 ปี ถูกจับกุมจากข้อหาใช้ อินเทอร์เน็ตในการชักจูงให้มีการข่มขืนหญิงอายุ 28 ปีคนหนึ่งที่ถูกเสธดำเนินความสัมพันธ์ต่อไป กับตน นาย Gary ได้ปลอมเป็นเหยื่อในห้องสนทนาในอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งลงประกาศที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของเหยื่อ และลงข้อความว่าเหยื่อเพื่อฝันถึงการที่จะถูกข่มขืน ปรากฏว่ามี ผู้ชายอย่างน้อย 6 คนที่เห็นข้อความดังกล่าวมาที่บ้านของเหยื่อในช่วงดึกของคืนหนึ่ง และบอก เธอว่ามาหาเธอตามที่เธอได้ลงข้อความไว้ มารดาของเหยื่อยังบอกอีกว่า มีโทรศัพท์หลายสาย โทรมาหาและได้กล่าวถ้อยคำที่ลามก หยาบคายต่อลูกสาวของเธอ ทำให้ลูกสาวของเธอ หวาดกลัวอย่างมาก²⁴

3. ทำให้เหยื่อรู้สึกอับอายขายหน้า หรือถูกผู้อื่นดูหมิ่นเกลียดชัง เช่น ลงข้อความ โฆษณาทางเว็บบอร์ดว่าเหยื่อยินดีให้บริการทางเพศ

4. มีสภาพจิตใจที่ไม่ปกติ ฝันร้ายบ่อย ๆ เครียด นอนไม่หลับ

²⁴ "Man charged in California cyberstalking case,"

5. ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานของเหยื่อได้ กล่าวคือ การที่เหยื่อตกอยู่ในความหวาดกลัว หรือมีสภาพจิตใจที่ไม่ปกติจากการถูกข่มขู่ ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานของเหยื่อ ซึ่งอาจทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อถูกไล่ออกหรือหักเงินเดือน

ตัวอย่างเช่น หญิงสาวผู้หนึ่งต้องออกจากงานในบริษัททอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ เพราะนอกจากจะมีโทรศัพท์มาทักท้วงเธอจากการที่มีคนนำชื่อและข้อมูลที่จะติดต่อเธอได้ลงในอินเทอร์เน็ตแล้ว เธอยังทรมานจากสุขภาพและอารมณ์ที่ไม่ปกติจากเหตุข้างต้น ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำลง และออกจากงานในที่สุด

6. ส่งผลกระทบในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อกับบุคคลใกล้ชิดได้ กล่าวคือ การถูกข่มขู่ซ้ำ ๆ อาจทำให้เหยื่อมีความรู้สึกหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา ย่อมส่งผลต่อการเข้าสังคม หรือการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น

7. ก่อให้เกิดอันตรายต่อกายหรือชีวิตของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ถ้าการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนำไปสู่การทำร้ายเหยื่อในโลกแห่งความเป็นจริง เช่น มีการลงข้อความอันได้แก่ประวัติส่วนตัว สถานที่ตั้งของที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ และรูปภาพของเหยื่อลงในเว็บบอร์ดสาธารณะหรือในโซเชียลมีเดียที่สร้างขึ้นเป็นการเฉพาะ ย่อมทำให้บุคคลที่รับรู้ข้อความดังกล่าวและประสงค์ร้ายต่อเหยื่อ วางแผนและทำอันตรายต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของเหยื่อได้

8. กระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น หญิงสาวจากเมืองซาคราเมนโตผู้หนึ่งต้องย้ายออกจากเมืองที่ตนอยู่ หลังจากถูกชายผู้หนึ่งที่รู้จักกันในห้องสนทนา ปรากฏตัวทุกที่ที่เธอไป ส่งข้อความมาให้เธอมีใจความว่า “ผมเห็นคุณที่นั่น” “คุณเดินทางไปไหนมาบ้าง” การโดนติดตามดังกล่าวทำให้เธอวิตกกังวลมากกว่ามีคนเฝ้าจับตาเธออยู่ตลอดเวลา และยังคงหวาดกลัวอย่างมากว่าจะถูกทำร้ายเมื่อไหร่ก็ไม่ทราบได้²⁵

2.6 ความแตกต่างระหว่างการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่

จากการศึกษาการเฝ้าติดตามและข่มขู่กับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ทราบว่า การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นมีลักษณะบางอย่างที่ใกล้เคียงกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ กล่าวคือ มีการกระทำอันเป็นการข่มขู่ รั้งความเหยื่อ และผู้กระทำได้กระทำการข่มขู่เหยื่อเพื่อตอบสนอง

²⁵ Greg Miller and Davan Maharaj, “Chilling Cyber-Stalking Case Illustrates New Breed of Crime,” <<http://articles.latimes.com/1999/jan/23/business/fi-799>>

ความต้องการของตนที่จะควบคุม ช่มชู้เหยื่อ หรือมีอำนาจเหนือเหยื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมในการช่มชู้เหยื่อมักมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่ความรุนแรงที่มากขึ้นเหมือนกันอีกด้วย²⁶

อย่างไรก็ดี ด้วยวิธีการของการกระทำความผิดที่ต่างกันทำให้การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) ก็กับการเฝ้าติดตามและช่มชู้ มีลักษณะที่แตกต่าง (Stalking) กัน ดังนี้²⁷

1. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกับเหยื่อ แม้จะอยู่ห่างไกลกัน หรือไม่รู้ว่ายเหยื่ออยู่ที่ไหนก็ตาม ผู้กระทำก็สามารถลงมือกระทำการช่มชู้เหยื่อได้ ซึ่งต่างจากการเฝ้าติดตามและช่มชู้ (Stalking) ที่ผู้กระทำมักอยู่ใกล้เหยื่อ หรือบริเวณเดียวกันกับเหยื่อ เพื่อความสะดวกในการเฝ้าติดตาม หรือกระทำการช่มชู้เหยื่อ และถ้าไม่รู้ว่ายเหยื่อหนีไปอยู่ที่ไหน หรือไม่สามารถเข้าถึงตัวเหยื่อได้ ย่อมไม่สามารถติดตามหรือช่มชู้เหยื่อต่อไปได้

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ช่มชู้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถช่มชู้เหยื่อได้แม้จะอยู่กันคนละประเทศกับเหยื่อกก็ตาม และการที่ผู้กระทำกับผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออยู่คนละประเทศย่อมมีปัญหาในการดำเนินการจัดการกับผู้กระทำได้อีกด้วยเพราะอาจเจอปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลในการบังคับใช้กฎหมาย

2. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้กระทำสามารถช่มชู้เหยื่อได้อย่างรวดเร็ว และแพร่ข้อมูลได้อย่างกว้างขวางกว่า กล่าวคือ ผู้ช่มชู้สามารถช่มชู้เหยื่อได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย โดยอาศัยเพียงการลงข้อความดังกล่าวในอีเมล ห้องสนทนา เว็บบอร์ด หรือทำเว็บไซต์ขึ้นเพื่อช่มชู้เหยื่อเป็นการเฉพาะ และเนื่องจากสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ง่ายย่อมทำให้ข้อมูลดังกล่าวแพร่หลายไปได้ง่ายด้วย

ในกรณีเดียวกันถ้าเป็นการช่มชู้แบบทั่วไปผู้กระทำอาจต้องโทรศัพท์ถึงเหยื่อหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าการกระทำผ่านทางอินเทอร์เน็ต

3. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตเป็นการยากที่จะรู้ตัวผู้ที่กระทำการช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ ผู้ที่เลือกที่จะช่มชู้โดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือนั้นอาจเป็นเพราะไม่ต้องการเปิดเผยตัว หรือไม่อยากให้ผู้ใดรู้ว่าตนเป็นกระทำ ดังนั้นผู้กระทำจึงมักลบล่องรอยบนอินเทอร์เน็ต

²⁶ A Report from the Attorney General to the Vice President August 1999, "Offline vs. Online Stalking – A Comparison," <<http://www.usdoj.gov/criminal/cybercrime/cyberstalking.htm>>

²⁷ รัชชัชชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 10, น. 66-70.

ของตนเพื่อไม่ให้ถูกตามรอยได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การดำเนินการหาตัวผู้กระทำมาร้ายผิดต้องใช้เวลา หรือในบางกรณีก็ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำมาดำเนินคดีได้ ซึ่งจะต่างกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ที่ผู้กระทำมักจะปรากฏตัวให้เหยื่อเห็นเพื่อทำให้เหยื่อเกิดความหวาดกลัว รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และกรที่เหยื่อรู้ว่าผู้ที่เฝ้าติดตามและข่มขู่ตนเป็นใครยอมทำให้เหยื่อสามารถหลีกเลี่ยง หลบหนี หรือป้องกันกรเฝ้าติดตามหรือข่มขู่ได้ หรือจัดการให้มีการดำเนินคดีกับเหยื่อได้ นอกจากนี้ยังพบว่ากรไม่เปิดเผยตัวตนในอินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้กระทำการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตสามารถติดตามและสืบกรใช้อินเทอร์เน็ตของเหยื่อได้เป็นระยะเวลาโดยที่เหยื่อไม่รู้ตัว และการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังช่วยให้ผู้ที่ต้องการข่มขู่เหยื่อแต่ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับเหยื่อโดยตรงสามารถทำการข่มขู่เหยื่อได้

2.7 ข้อสังเกตเรื่องการข่มขู่ผ่านทางอีเมลกับสแปมเมลล์

สแปมเมลล์²⁸ (Spam Mail) หรืออีกชื่อหนึ่งคือ Unsolicited Commercial E-mail (UCE) หมายถึง การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับไม่ได้ร้องขอ โดยส่วนมากจะมีจุดมุ่งหมายในการโฆษณาสินค้า โดยที่เราไม่รู้เลยว่าผู้ที่ส่งมานั้นเป็นใคร ความนิยมในการส่งสแปมเมลล์นั้นเพิ่มมากขึ้นจนมีจำนวนมากถึง 9-60 พันล้านต่อปี เนื่องจากความสามารถในการส่งข้อมูลซึ่งคล้ายกับการส่งจดหมายทั่วไป แต่มีความเร็วในการส่งสูงและมีต้นทุนต่ำ ผู้ส่งสามารถส่งสแปมเมลล์จำนวนเป็นพันพร้อมกันในเวลาไม่กี่วินาทีโดยใช้ต้นทุนที่น้อยมาก ข้อมูลส่วนใหญ่ที่มากับสแปมเมลล์นั้นมักจะเป็นข้อมูลที่ได้รับไม่พึงประสงค์ ทำให้ผู้รับเกิดความรำคาญและต้องเสียเวลาไปกับการลบเมลล์ดังกล่าว

การที่บุคคลส่งอีเมลไปยังบุคคลอื่นโดยที่เนื้อความในอีเมลนั้นมีแต่ข้อความหรือเนื้อหาเหมือนหรือคล้ายกันบ่อยครั้งจะเรียกว่าเป็นการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตด้วยหรือไม่ เช่น บุคคลหนึ่งส่งอีเมลที่มีเนื้อหาขายสินค้าประเภทหนึ่งไปยังผู้รับวันจำนวนมากเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนานโดยที่ผู้รับไม่ต้องการเป็นต้น

²⁸ พิมพ์ศศิ จันทร์สว่าง, “ระวัง!!! ‘สแปม’ จะมาเยือนคุณโดยไม่รู้ตัว,” เล่มที่ 4 ฉบับที่

ในกรณีที่ยกตัวอย่างนั้นสามารถพิจารณาได้ว่าการส่งอีเมลไปยังบุคคลอื่นในลักษณะที่เป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้²⁹ คือ

1. ผู้ส่งอีเมลมีพฤติกรรมการส่งจดหมายอย่างต่อเนื่อง
2. การส่งอีเมลดังกล่าวผู้ส่งต้องมีจุดประสงค์เพื่อข่มขู่ ขู่ขวัญ ควบคุม หรือมีอำนาจเหนือผู้รับ ทำให้ผู้รับเกิดความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวง รู้สึกว่าถูกคุกคาม ข่มขู่
3. ผู้รับอีเมลดังกล่าวไม่ประสงค์ที่จะรับอีเมลที่มีเนื้อหาข่มขู่ตน

ดังนั้น ถ้าเนื้อความในอีเมลที่ส่งไปยังผู้รับมีเนื้อหาใจความเพื่อการชักจูงทางการตลาด หรือเพื่อการโฆษณา หรือขายสินค้า เท่านั้นโดยไม่มีข้อความอื่นใดที่แสดงถึงการข่มขู่ผู้รับเลย และแม้ว่าอีเมลดังกล่าวจะส่งมาจากบุคคลผู้หนึ่งเป็นจำนวนมากต่อเนื่องยาวนาน และก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้รับ การส่งอีเมลดังกล่าวนั้นก็ไม่ได้เป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต แต่เป็นเพียงการสแปมเท่านั้น

ดังนั้น การจะพิจารณาว่าการส่งอีเมลนั้นเป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตหรือไม่จึงต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ของผู้ส่งเป็นสำคัญว่าผู้ส่งมีจุดประสงค์ที่จะข่มขู่ผู้รับหรือไม่ ถ้าไม่มีจุดประสงค์ที่จะข่มขู่ แม้จะเป็นการส่งอีเมลจำนวนมากไปยังผู้รับทำให้ผู้รับเกิดความรำคาญ การกระทำเช่นนั้นก็ไม่ใช่การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

²⁹ รัชชิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนวย เนตยสุภา, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 10*, น.